

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 14:

Forespørgsel til skatteministeren [om lovligheden af de skattefradrag, der er givet i forbindelse med bankkredninger, og om, hvad regeringens planer er for at få placeret et politisk ansvar i denne forbindelse].

Af Frank Aaen (EL) og Søren Søndergaard (EL). (Forespørgslen anmeldt 31/10 95).

Første næstformand (Ivar Hansen):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 15:

Forslag til folketingsbeslutning om sikring af vetoretten og de små landes indflydelse.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Frank Aaen (EL). (Fremsat 24/10 95).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 7-9 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 16:

Forslag til folketingsbeslutning om national rets forrang for EF-ret.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Frank Aaen (EL). (Fremsat 24/10 95).

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 19:

Forslag til folketingsbeslutning om begrænsning af EU's og de enkelte EU-institutioners beføjelser.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Frank Aaen (EL). (Fremsat 24/10 95).

9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 20:

Forslag til folketingsbeslutning om dansk nej til øget brug af flertalsafgørelser i EU.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Frank Aaen (EL). (Fremsat 24/10 95).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Som det er bekendt både for offentligheden og for de politiske partier her i Folketingssalen, foregår der jo i disse uger forhandlinger mellem regeringen og alle de politiske partier om at udarbejde et dansk forhandlingsgrundlag til brug ved regeringskonferencen, der starter i 1996.

Forhandlingerne drejer sig om en lang række væsentlige spørgsmål for dansk EU-politik, herunder også om nogle af de emner, som er omhandlet i Enhedslistens beslutningsforslag.

Forhandlingerne om at udforme et forhandlingsgrundlag er meget væsentlige, og regeringen lægger meget stor vægt på, at disse forhandlinger fører frem til et resultat, fører frem til, at et bredt flertal i Folketinget kan stå bag et dansk forhandlingsgrundlag. Forhandlingerne har været i gang siden starten af oktober. De ventes afsluttet inden årsskiftet og forhåbentlig sådan, at der bliver bred tilslutning.

Regeringen er altså meget optaget af alle disse spørgsmål, der vedrører udformningen af et forhandlingsgrundlag til brug ved regeringskonferencen. Når jeg alligevel afstår fra at gå ind i en substansdrøftelse af de her foreliggende beslutningsforslag, er det alene med henvisning til, at disse emner jo nu er til grundig politisk behandling i forhandlingerne, som regeringen fører med de politiske partier.

I lyset af, at denne forhandling foregår og vi er i fuld gang med at tilrettelægge en dansk politik på området, skal jeg meddele, at regeringen ikke i dag kan støtte de fremsatte beslutningsforslag.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg har ved tidligere lejligheder haft en vis forståelse for, at regeringen ønskede at vente, til partierne og de folkelige bevægelser havde fremlagt deres synspunkter, for at de kunne indgå i en offentlig debat, som så i begyndelsen af efteråret 1995 kunne føre til, at regeringen kom med et udspil, som gjorde det muligt at få en offentlig debat, før regeringskonferencen begynder.

Jeg synes ikke, det er acceptabelt, at regeringen nu er gået over til en taktik, der tilsyneladende

dende går ud på at undgå den nødvendige offentlige debat forud for regeringskonferencen.

Regeringen tror tilsyneladende, at den ved vedholdende at nægte at tage stilling til de forslag, der fremlægges, ved at stikke hovedet i busken, kan undgå den offentlige debat, som nødvendigvis vil vise, at regeringen og Venstre og De Konservative er på vej ind på en linje med mere Union, en linje, som der ikke er tilslutning til i befolkningen, og som man derfor heller ikke på nuværende tidspunkt ønsker at gå ind i en åben offentlig debat om de enkelte punkter i. Det synes jeg ud fra et demokratisk synspunkt er helt uacceptabelt.

Jeg har også tidligere advaret imod, at vi kom i den situation, at de reelle forhandlinger føres i den såkaldte refleksionsgruppe bag lukkede døre og uden offentlige referater, og at det sker, uden at Danmark har et forhandlingsgrundlag, uden at der er et mandat, som den danske repræsentant forhandler ud fra, og uden at offentligheden ved, hvad der foregår.

Derfor må jeg endnu en gang opfordre udenrigsministeren til at gå ind i debatten, at lade være med at stikke hovedet i busken og så måske gøre sig den overvejelse, om det måske ikke var klogere at stille imod at få opbakning fra et flertal i befolkningen. Ministeren vil så gerne have et bredt flertal i Folketinget. Måske var det klogt at stille imod, at man fik et flertal i *befolkningen* bag sig. Og det er jo i denne sag en ganske anden ting.

Jacob Buksti (S):

Som det allerede er nævnt af udenrigsministeren, kan det næppe være nogen hemmelighed, at der for nogle uger siden er indledt forhandlinger mellem Folketingets partier om den danske regerings udspil til EU-regeringskonferencen i 1996, hvor der skal tages stilling til eventuelle justeringer og ændringer i samarbejdet inden for EU og det traktatmæssige grundlag herfor. Det gælder ikke mindst forberedelsen til EU's udvidelse med de øst- og centraleuropæiske lande samt en demokratisering og folkelig-gørelse af EU.

Enhedslistens forskellige beslutningsforslag, der er til behandling her i dag, berører en række væsentlige problemstillinger i diskussionen, men er samtidig båret af en indfaldsvinkel, som betyder, at man jo reelt melder sig ud af de kommende forhandlinger, hvilket ikke kan være særlig overraskende, når man tager Enhedslistens kendte unionsmodstand i betragtning.

Det gør imidlertid debatten her i dag noget speciel, idet det ikke kan være rimeligt at kortslutte de igangværende drøftelser mellem partierne om et nyt nationalt kompromis, ligesom det heller ikke er ligegyldigt, med hvilket udgangspunkt og på hvilket grundlag debatten foregår.

Derfor må Socialdemokratiet afvise Enhedslistens forslag. Men det er ikke udtryk for, at der er ændret noget som helst i Socialdemokratiets holdning, som jo også er forslagsstillerne bekendt, hvilket tydeligt fremgår af forslagernes bemærkninger.

For Socialdemokratiet gælder det således, som det altid har gjort, at Luxembourgforligets vetoret er en forudsætning for dansk medlemskab af EU.

Socialdemokratiet ser heller ingen grund til at ændre stemmevægtene mellem landene, men vi er åbne over for forslaget om det såkaldte dobbeltkvalificerede flertal.

Socialdemokratiet mener fortsat, at det er vigtigt, at der i Kommissionen sidder folk med kendskab til forholdene i alle lande, og derfor skal alle lande fortsat udpege én kommissær.

Socialdemokratiet ser derfor ingen udsigt til, at de små landes indflydelse ikke skulle kunne opretholdes. Men det er da klart, at med en udvidelse af EU med op til 12 nye medlemslande ændrer samarbejdet karakter. Men sagen er jo, at Enhedslisten slet ikke ønsker at få de øst- og centraleuropæiske lande med, og derfor falder hele diskussionen jo til jorden.

Socialdemokratiet mener, at det er væsentligt at drøfte EF-Domstolens fremtidige rolle og funktion, ligesom spørgsmålet om de enkelte EU-institutioners beføjelser naturligvis også må indgå i regeringskonferencens overvejelser.

Som et led i en styrkelse af demokratiet i EU må de nationale parlamenter sikres en stærkere rolle i EU-beslutningsprocessen. Det er Europa-Parlamentets ansvar at kontrollere Europa-Kommissionen, og vi ønsker, at dets beføjelser i denne henseende gøres mere effektive, ligesom Parlamentet skal kunne indstille til EF-Domstolen, at en kommissær afskediges i tilfælde af misrøgt af embedet.

Derudover ønsker vi en forenkling af de meget komplicerede beslutningsprocedurer.

Og endelig skal Europa-Parlamentet efter vor opfattelse have samme indflydelse på miljø- og forbrugerområdet, som det i dag har på det indre marked.

Endelig mener Socialdemokratiet, som forslagsstillerne også har bemærket, at man for at forhindre, at enkelte lande kan blokere for en progressiv udvikling, skal udvide brugen af kvalificeret flertal ved vedtagelse af miljøafgifter på områder af grænseoverskridende karakter. Det er dog meget væsentligt, at sådanne regler udformes præcist.

På flere områder er Socialdemokratiet altså uenig med sigtet i forslagene eller med det konkrete indhold, og vi må derfor afvise samtlige forslag.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil godt spørge hr. Buksti, om hr. Buksti har kendskab til, hvad det er for forhandlinger, som føres i øjeblikket. Det, jeg har kendskab til, er, at partierne efter tur indbydes af regeringen til at fortælle regeringen, hvad partierne mener. Forhandlinger har det jo ikke karakter af, eftersom regeringen jo ikke selv har noget udspil. Så kan der ifølge sagens natur ikke forhandles. Nej, der er tale om en række møder. Vi ved ikke, hvad tidsfristen er for, hvornår de skal være færdige. De er muligvis færdige, inden regeringskonferencen begynder, muligvis er de det ikke. Muligvis vil den danske regering overhovedet ikke være i stand til at komme med et forhandlingsmandat, som man kan forhandle ud fra.

Og én ting er i hvert fald helt sikker, og det er, at hvis udenrigsministeren og hr. Buksti fortsætter på denne her måde, bliver der ingen demokratisk debat i den danske befolkning om det, som bliver det danske forhandlingsgrundlag, og det synes jeg er dybt uacceptabelt.

Jeg vil godt spørge hr. Buksti, om han har nogen formening om, hvornår regeringens udspil kommer, hvornår der måtte blive tale om egentlige forhandlinger, og hvornår befolkningen måtte blive inddraget i en debat.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jeg har en fornemmelse af, at hr. Keld Albrechtsen er en så tilpas trænet parlamentariker, at han vil forstå, at en hvilken som helst forhandling må starte med, at partierne som udgangspunkt for forhandlingerne meddeler hinanden, hvad de faktisk mener. Det er – så vidt jeg har forstået – det, der foregår.

Jens Kirk (V):

Venstre og dermed også undertegnede betragter alle disse fremsatte beslutningsforslag fra Enhedslisten ved hr. Keld Albrechtsen og hr. Frank Aaen næsten som en fortsættelse af forrige folketingsårs føljeton ved Enhedslisten.

Selvfølgelig har Venstre en helt klar holdning til de stillede beslutningsforslag, men vi mener ikke, at det er her, vi skal tage den store diskussion om emnerne, hvilket mit indlæg til de kommende beslutningsforslag også vil bære præg af.

Om B 15 om vetoretten og de små landes indflydelse vil jeg sige, at forslaget både indeholder godt og skidt. Godt: For Venstre ses det som en altafgørende betingelse for demokratiet i Europa, at alle medlemslandes sprog er officielle sprog i EU. Skidt: For Venstre virker det mærkeligt, at et parti som Enhedslisten, der her i Folketinget bifalder den demokratiske tankegang, helt har forladt den, når det angår EU-spørgsmål.

I forslaget står der bl.a., at EU ikke må indføre afstemningsregler, som bygger på landenes folketal. Vetoret var godt, da EU var et samarbejde mellem få næsten ligeværdige europæiske lande. Det er et problem, når EU udvides mod øst og i alt må antages at komme til at omfatte mellem 25 og måske helt op til 35 lande. Risikoen derved er, at man ikke får et funktionsdygtigt samarbejde, fordi vetoretten vil kunne anvendes som et våben i kampen for andre sager.

Om B 16 om nationalret og EU-ret vil jeg sige, at Venstre er imod. Hele ideen med et samarbejde mellem europæiske lande er naturligvis betinget af, at det er forpligtende. De problemer, som EU er bedst til at løse, skal der ikke være valgfrihed i medlemslandene med hensyn til om man ønsker at følge eller ikke. Så falder det hele fra hinanden. Venstre kunne godt ønske sig en kompetenceopdeling af, hvor der er EU-kompetence, og hvor der er national kompetence.

Om B 19 om EU-institutionernes beføjelser vil jeg sige, at Venstre går ind for at sikre en afklaring af de demokratiske underskud i EU. Vi ønsker en model, hvor den lovgivende magt aktualiseres i et tokammersystem. De to kamre udgøres af henholdsvis Ministerrådet og Parlamentet. For så vidt angår Ministerrådet, er det Venstres opfattelse, at den danske model burde indføres i samtlige medlemslande, således at den pågældende minister får et mandat fra det nationale parlament helt i tråd med principperne for repræsentativt demokrati.

Endvidere ønsker Venstre et klart defineret kompetencekatalog, som jeg før har sagt. Således mener Venstre, at vi kan sikre et effektivt og demokratisk EU med alle fordele, og hvad det indebærer.

Enhedslistens forslag ligger i alle tilfælde langt fra disse visioner. De bygger på principperne fra B 15 og har ikke til hensigt at bidrage til et mere effektivt EU – tværtimod.

Om B 20 om flertalsafgørelser vil jeg sige, at årsagerne, der allerede er nævnt under B 15, også gælder her. Venstre kan ikke støtte forslaget.

Henriette Kjær (KF):

Enhedslisten har præsenteret os for en lang række beslutningsforslag, som, efter hvad de selv skriver, har det fælles formål at rulle Unionen tilbage. Og det tør siges.

Forslagene er set fra en konservativ opfattelse bagstræberiske og visionsløse. Der er heller ikke mange konstruktive elementer eller noget, der lægger op til en løsning af de problemer, EU står over for i den kommende tid.

Sikring af vetoretten og de små landes indflydelse, national rets forrang for EF-ret, begrænsning af EU's og de enkelte EU-institutioners beføjelser og dansk nej til øget brug af flertalsafgørelser i EU er overskrifterne på de forslag, vi nu behandler samlet.

Det Konservative Folkeparti vedtog i februar måned et program med vores ønsker op til regeringskonferencen i 1996. Og vi tog fat på en del af de spørgsmål, vi i den kommende tid kommer til at skulle tage stilling til, og da der lige nu pågår forhandlinger mellem regeringen og dele af oppositionen, herunder Det Konservative Folkeparti, bliver det under disse forhandlinger, vi kommer til at lægge os helt fast på vores endelige stillingtagen.

Men jeg kan allerede nu sige, at vi ikke kan støtte nogen af Enhedslistens forslag, der åbenbart bygger på, hvad partiet har hørt af uhyrligheder hist og pist, eller hvad nogle tyske CDU'ere og CSU'ere har skrevet i et notat, eller hvad der stod i Det Fri Aktuelt den 11. september osv. osv.

Men vi vil selvfølgelig gerne være med til at diskutere Europapolitik, så jeg vil her redegøre for Det Konservative Folkepartis holdninger på en række af de områder, som Enhedslisten berører i sine forslag.

I Det Konservative Folkeparti mener vi, at det for Danmarks vedkommende er yderst vigtigt

med en beskyttelse af de mindre lande, men vi må samtidig foretage en realistisk vurdering af, hvordan beslutningsproceduren kan udvikles i takt med udvidelsen af EU.

Det er ud fra et interessemæssigt synspunkt ikke realistisk, at de store lande i EU vil acceptere konsekvent at komme i mindretal. Derfor foreslår vi, at der indføres en såkaldt musefældeklauseul i stemmemæssig henseende. Den kunne konstrueres sådan, at lande med flertal i stemmevægt, men med kun 20 pct. af den samlede befolkning, ikke må kunne vedtage lovgivning over for lande, der samlet udgør 50 pct. af befolkningen i EU.

Hvis vi fortsat skal have et godt og konstruktivt samarbejde i EU, gælder det også om at sikre de store lande mod de små, på samme måde som de små lande via deres stemmefordeling er sikret imod de store.

Set ud fra et konservativt synspunkt er det målet – og det er et mål, vi vil arbejde hårdt for – at alle lande fastholder én kommissær, så på det punkt kan vi dog erklære os enige med Enhedslisten.

I Det Konservative Folkeparti ønsker vi et tæt europæisk samarbejde på områder, hvor landene har fælles problemer. Samarbejdet skal bygge på, at landene har kulturelle og sproglige forskelle, for det har vi jo. Disse forskelligheder skal ikke udviskes, men beskyttes. Derfor mener Det Konservative Folkeparti, at de enkelte landes sprog er helt afgørende, specielt også, fordi det skal ses i lyset af, at samarbejdet i EU bygger på retsakter, og hvis der ikke skal herske tvivl om retsakternes skrevne ord, er det af vital betydning, at landene beholder deres sprog.

Om formandskabet vil jeg sige, at Det Konservative Folkeparti ønsker at fastholde princippet om, at de enkelte medlemslande med års mellemrum får lov til at varetage formandskabet i EU. For at hjælpe landene med en effektiv varetagelse af formandskabet foreslår vi, at den sekretariatsmæssige bistand til formandskabet styrkes.

Afstemmingsreglerne for Ministerrådet er i princippet baseret på muligheden for, at enkelte medlemslande kan nedstemmes og derved tvinges til at rette sig efter EU's retsakter. Det betyder rigtigt nok, at reglen om kvalificeret flertal er udgangspunktet ved afstemninger. Det giver ikke os Konservative søvnløse nætter. Det har vi det helt fint med.

Ved Luxembourgforliget i 1966 indførte man dog den præcedens, at såfremt enkeltlandes

vitale interesser står på spil, kan krav om enstemmighed opretholdes. Det giver den fordel, at man ofte opnår en større helhed i løsningserne, idet flere områder inddrages ved den skjulte trussel om, at vetoretten kan bringes i anvendelse. Så vi er altså tilfredse med vetoretten i dens nuværende form.

Så vil jeg vende mig mod EU-institutionerne, først Parlamentet, som Enhedslisten ikke synes særlig begejstret for. Det har vi en lidt anden indstilling til i Det Konservative Folkeparti. Vi ser Europa-Parlamentet som en forsamling af fornuftige folkevalgte politikere, der varetager forbrugernes interesser og i højere grad kan se helheden i EU-politikken end f.eks. en kommissær, der sidder på et bestemt fagområde, som vedkommende ønsker at hygge. Derfor mener vi, at Europa-Parlamentet skal have de nødvendige beføjelser til at kontrollere Kommissionen.

Europa-Parlamentet skal i dag godkende den samlede Kommission, men det ønsker vi ændret, så Parlamentet får mulighed for, når en kommissær har fungeret på sit område et stykke tid, at stille mistillidsvotum til den pågældende.

Vi mener også, at Parlamentet skal have ret til at vælge kommissionsformand blandt et antal forskellige kandidater indstillet af EU-landenes regeringer.

Faktisk mener vi, at der bør ske en opstramning af Kommissionens arbejde. Derfor er det vigtigt, at nærhedsprincippet præciseres knivskarpt netop i relation til Kommissionens arbejde, hvor vi har oplevet en tendens til, at Traktaten tolkes vidt og bredt. Det betyder, at linjerne mellem det nationale og det fælles ansvarsområde let kan blive udvisket, og det ønsker vi ikke.

Det Konservative Folkeparti ser gerne, at Rådet får initiativret på samme måde som Kommissionen, og vi mener, at et kvalificeret flertal i Rådet skal have mulighed for at pålægge Kommissionen at fremsætte forslag, således at de enkelte lande kan komme med gode ideer og præge lovgivningen i højere grad, end tilfældet er i dag.

Om dansk nej til øget brug af flertalsafgørelser i EU kan jeg erklære mig totalt uenig. Vi Konservative mener netop, at brugen af kvalificeret flertal skal opprioriteres i Ministerrådet. Hvis vi i fremtiden bliver 20-25 medlemslande, vil EU ende som fuldstændig handlingslammet og ineffektiv, hvis vi ikke tager nogle flere beslutninger med kvalificeret flertal. Det er da muligt, at man skal have præciseret, hvilke

områder der fortsat skal underlægges vetoretten, men som overordnet princip ønsker vi flere flertalsafgørelser.

Det gælder også på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område, hvor Det Konservative Folkeparti har et stærkt ønske om, at EU på et tidligere tidspunkt og på flere områder får fastlagt fællesaktioner. Sanktioner og henstillinger samt selve gennemførelsen af fælles aktioner bør kunne gennemføres ved kvalificeret flertal.

Enhedslisten har så også et forslag om EF-retten, hvor partiet vil slå fast, at de enkelte medlemslandes retsinstanser skal have forrang for EF-retten.

Heller ikke her kan Det Konservative Folkeparti komme til enighed med Enhedslisten. Når vi i EU kan vedtage retsakter, er det også nødvendigt med en instans, der kan komme med fortolkninger og afgøre tvister mellem forskellige parter, der opfatter retsakterne forskelligt. Hvis man har sagt ja til at have et fællesskab – og det har vi jo – har man også fælles forpligtelser, og for at overholde disse fælles forpligtelser har vi brug for en instans, der kan give klarhed over retsakternes formål. Samtidig hindrer vi unødigt bureaukrati i tolkningsmæssig henseende. Uden Domstolen kunne landene jo sidde med hver sin tolkning og slå hinanden oven i hovedet med den, og det ville være ganske ufrugtbar.

I Det Konservative Folkeparti mener vi, at det er vigtigt med en ensartet og effektiv tolkning af retsakterne, og det fordrer, at EF-retten har en forrang frem for nationalret på de områder, hvor EU kan lovgive.

Alt i alt må vi slå fast i Det Konservative Folkeparti, at vi slet ikke er på linje med Enhedslisten i vitale EU-spørgsmål, og vi kan derfor ikke støtte forslagene B 15, B 16, B 19 og B 20.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg synes, det er positivt, at de forskellige politiske partier i dag via Enhedslistens forslag får mulighed for at stille hinanden nogle spørgsmål og finde ud af, hvor hinanden står.

Der var en enkelt ting i den konservative ordførers indlæg, som undrede mig, og det var, at man i Det Konservative Folkeparti åbenbart mener, at det er vigtigt, at der også fremover vælges én kommissær fra hvert medlemsland; det giver jo indtryk af, at det er vigtigt, at de enkelte lande føler sig repræsenteret i Kommissionen ved hver sin kommissær. Det, der undrer

mig, er, at Det Konservative Folkeparti så mener, at Europa-Parlamentet skal have lov til at gribe ind over for den person, som er valgt fra det pågældende land, i form af at man i Europa-Parlamentet skal kunne vedtage et mistillidsvotum til den pågældende og dermed få den pågældende kommissær til at gå af.

Så vil det jo reelt – det ved vi jo godt – i praksis være Europa-Parlamentet, der bestemmer, hvordan Kommissionen skal se ud. Vi har lov til at have en dansker i Kommissionen, og det kan vi så være glade for, men det er reelt Europa-Parlamentet, der sætter normen for, hvad det skal være for en dansker, og ikke den danske regering, som i dag har retten til at udpege en kommissær. Det må jeg sige at jeg ikke synes er sammenhængende, og derfor synes jeg, at det kunne kræve en yderligere kommentar fra den konservative ordfører.

Så sad jeg i øvrigt efter hr. Jens Kirks indlæg og undrede mig lidt over den indledning, som hr. Jens Kirk havde i sit ordførerindlæg. Hr. Jens Kirk sagde nemlig, at det ikke er her, debatten skal stå; det er et led i denne her føljeton, Enhedslisten kommer med en masse forslag, men det er ikke her, debatten skal stå. Sådan indledte hr. Jens Kirk sin ordførertale.

Jeg tænkte på, at hvis Venstre ikke mener, det er her i Folketingssalen, debatten skal stå, hvor i alverden er det så, den skal stå? Er det på avisernes forsider? Er det ovre i Statsministeriet, hvor vi kan orientere hinanden om vores holdninger? Hvor er det egentlig, den skal stå, hvis det ikke er her i Folketingssalen?

For os i Dansk Folkeparti er det helt afgørende, at det er her, vi har debatten. Det er også derfor, vi synes, det er positivt, at vi har forslagene, så vi kan diskutere disse ting, men jeg kunne godt tænke mig at høre hr. Jens Kirk, hvor i alverden han mener debatten skal stå, hvis det ikke netop er i Folketingssalen.

(Kort bemærkning).

Henriette Kjær (KF):

Med hensyn til udnævnelsen af kommissærer er det da et synspunkt, hr. Kristian Thulesen Dahl har lov til at have, men vi er altså uenige, og det tror jeg nok har baggrund i, at Dansk Folkeparti har en mere nationalistisk indstilling til EU, hvor vi godt tør give lidt mere magt til Europa-Parlamentet. Vi tror, som jeg også sagde, at det er fornuftige folk, der sidder dernede, og hvis samarbejdet fungerer dårligt med Kommissionen og med enkelte kommissærer, kan det være

meget ødelæggende i forhold til at få et frugtbart samarbejde i gang.

Det er altså derfor, vi går ind og siger, at der skal være mulighed for at stille et mistillidsvotum til en enkelt kommissær, der ikke arbejder konstruktivt. De enkelte lande vil jo stadig væk kunne stille med en anden kommissær fra det pågældende land, så det er stadig væk den regering, der sidder i medlemslandet, der bestemmer.

Men jeg mener, det er helt i orden, at Parlamentet får mere indflydelse. Og dér kan man så sige: Jamen vi er uenige, og så er den ikke længere. Men nu har jeg da uddybet det lidt.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Der skal for hr. Kristian Thulesen Dahl ikke være tvivl om, at vi har en helt klar holdning til disse ting. Men vi mener også, at regeringen nu – det har den jo lovet – meget hurtigt efter forhandling med de enkelte partier må komme med et oplæg til regeringskonferencen i 1996. Efter det oplæg, hvori der vil indgå forskellige punkter, vil vi selvfølgelig gå ud og diskutere disse ting nærmere også her i salen.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jamen jeg må jo konstatere, at Venstre fuldstændig har ændret stil. Om det har noget med en generalsekretærpost at gøre eller hvad, er uvist, men Venstre synes jo åbenbart, at regeringen gør det bragende flot – det gælder åbenbart også på det her område – og at det er fint, at regeringen hen imod december måske kommer med et oplæg til, hvordan det danske oplæg til den kommende regeringskonference skal se ud, et oplæg, som vi andre partier så kan tage stilling til.

Hos os i Dansk Folkeparti har vi altså den overbevisning, at vi er ved at være i tidnød i Danmark i forhold til at få skabt fundamentet for et godt dansk oplæg til den kommende regeringskonference. Hvis vi fra Folketingets side skal nå at præsentere et oplæg, som også kan nå at blive debatteret i befolkningen, er det søreme da på høje tid, at det kommer. Så kan vi ikke vente.

Nu siger hr. Jens Kirk, at den debat – som nu er udeblevet længe – om de her forhold kommer, når regeringen kommer med et oplæg. Men Venstre har jo tidligere kritiseret regeringen for ikke at komme med oplægget længe før,

så vi kunne få debatten. Der har Venstre været de største kritikere af regeringen. Jeg kan så forstå, at Venstre nu har ændret strategi.

Til fru Henriette Kjær vil jeg blot sige: Ja, vi er uenige, for jeg er af den overbevisning, at hvis først Parlamentet får mulighed for at gå ind og vrage den enkelte kommissær, er der ingen tvivl om, at det bliver Europa-Parlamentet, der sætter normen for, hvad det er for kommissærer, der skal sidde, og ikke de enkelte landes regeringer.

Der føler vi, at det stadig væk bør være de enkelte landes regeringer, der vælger frit.

Man kunne jo prøve at tænke lidt på, om den danske kommissær eksempelvis havde siddet i dag, hvis det var Europa-Parlamentet, der skulle bestemme – man kunne også tage andre kommissærer. Og dér synes jeg stadig væk, at det er de enkelte regeringer, der suverænt skal bestemme, hvad det er for en kommissær, de enkelte lande skal stille med – og ikke Europa-Parlamentet.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Mit sidste ord nu skal være til hr. Kristian Thulesen Dahl. Der skal ikke være tvivl om, at vi mener, det haster med at komme i gang med debatten om regeringskonferencen i 1996. Men nu er vi jo blevet stillet i udsigt fra regeringen, at der kommer et oplæg inden jul, og så er vi tilfredse.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil godt spørge hr. Kirk, hvad det er for en fremgangsmåde, man har aftalt. Det er lidt vanskeligt at forstå, for nu får vi oplyst, at der kommer et udspil fra regeringen i december. Det vil jeg gerne bede ministeren bekræfte eller afkræfte.

Men vi har tidligere under debatten fået oplyst, at Danmarks forhandlingsgrundlag skulle fastlægges ved en forhandling, der i øjeblikket var i gang. Det er den, der formentlig skal foregåovre i Statsministeriet mellem de partier, som så kommer til at deltage i et nyt såkaldt nationalt kompromis.

Jeg vil godt spørge både ministeren og hr. Kirk, om det er sådan, at det danske forhandlingsmandat skal fastlægges i disse forhandlinger? Eller er det sådan, som hr. Kirk nu oplyser, at regeringen til december vil fremlægge et udspil her i Folketinget, som går ud til en offentlig debat, og som partierne i offentlighed tager stilling til, og som befolkningen dermed

får mulighed for at indgå i en demokratisk debat om?

Det kunne optimistisk fortolket være det, hr. Kirk var fremme med en melding om – så synes jeg, det ville være rart at få det at vide. Den anden mulighed er jo, at det bliver et nyt nationalt kompromis bag lukkede døre.

Anne Baastrup (SF):

Som en start i mit indlæg omkring de her 4 beslutningsforslag, vil jeg godt i al stilfærdighed tillade mig at ærgre mig over, hvis det så skal betyde, at Enhedslisten melder sig ud af de der forhandlinger derovre, hvor det så end måtte være.

Vi er selvfølgelig i SF ikke imod, at debatten også finder sted her i salen, men vi vil i hvert fald sige, at det vil være træls, hvis det skal ende med, at vi i SF alene skal forhandle og slås for mange af de synspunkter, som vi i virkeligheden er enige med Enhedslisten i.

Og for at sige det lidt mildt er det altså besværligt, at Enhedslisten allerede har meddelt, at de vil stemme imod, uanset hvad der kommer ud af forhandlingerne, en realitet, der understreges af, at Enhedslisten er imod åbningen af EU over for Central- og Østeuropa. Og i det lys må SF naturligvis vurdere den stribe af forslag, som EL har fremsat. Vi skal dog ikke undlade at appellere om, at Enhedslisten skifter linje, så de vil kunne tælles blandt de stemmer, som vil forsvare Danmarks position, som vi vandt ved folkeafstemningen.

Så til de enkelte forslag. B 15 handler ifølge overskriften om sikring af vetoretten og de små landes indflydelse. SF anser naturligvis Luxembourgforliget som en forudsætning for dansk EU-medlemskab, og vi ser det gerne traktatfæstet. Men jeg ser det nu alligevel som en sammenblanding samtidig at snakke om de mindre landes indflydelse.

Selvfølgelig skal vi i Danmark kæmpe for at sikre de små landes indflydelse – alt andet ville da være tosset. Men vi kan ikke følge Enhedslistens argumentation mod de ændringer af stemmевægtene, som blev indført, da de nordiske lande og Østrig blev medlemmer. De ændringer støttede SF som bekendt.

De øvrige pinde i beslutningsforslaget er vi enige i, og jeg vil godt understrege, at vi under alle omstændigheder er imod den dobbelte stemmefordeling.

B 16 handler ifølge sin ordlyd om national rets forrang for EF-retten, men ser man i bemærkningerne, så handler det stort set kun

om Domstolens integrationistiske fortolknings-tradition. Selve spørgsmålet om, hvorvidt EF-lovgivningen er rangordnet højere end dansk lovgivning, er efter min bedste mening et spørgsmål, der fungerer helt op på det højere juridiske skoleridt.

Det er, sådan som jeg med min platte juridiske embedseksamen ser det, afgjort på enkelt-områder i takt med de forskellige traktater, som er blevet vedtaget gennem tiderne, og som Danmark har anerkendt at ville følge. Ellers kan jeg i hvert fald ikke forstå, hvordan Danmark skulle kunne blive trukket for EF-Domstolen med påstand om traktatbrud for ambien – en påstand, der jo desværre blev taget til følge, hvorefter skatteministeren skulle udbetale en masse penge. Vi blev simpelt hen dømt, fordi vores lovgivning var forkert.

I 1982 blev vi også dømt, fordi vores ligebehandlingslov ikke var god nok. Så der er altså et eller andet problem, som jeg synes er lidt svært at forstå. Men jeg er helt enig med forslagsstillerne i, at den integrationsivrige fortolkningsmetode, som EF-Domstolen anvender, og som skyldes en bestemt måde at variere Romerretten på, efter min bedste overbevisning er dybt problematisk.

Og det handler formentlig om, at der skal en traktatændring til, men hvordan den traktatændring skal formuleres, har jeg meget svært ved at se. Jeg vil derfor invitere Enhedslisten til, selv om de ikke vil være med i sidste omgang, i det mindste at diskutere med os, hvordan man egentlig kan stille det krav. Jeg ved, at der er juridiske professorer, der har været inde på det, så det må kunne lade sig gøre.

B 19 handler om begrænsning af EU's og de enkelte EU-institutioners beføjelser. SF er enig med Enhedslisten i intentionen, og vi har da også i vores oplæg til regeringskonferencen peget på elementer af de pinde, som Enhedslisten fremhæver. Vores vision er at få de nationale parlamenter mere på banen. Det kan sikre den demokratiske garanti for EU-lovgivningen. Europa-Parlamentet skal efter vores opfattelse mere have en kontrollerende funktion over for Kommissionens gøren og laden frem for indflydelse på selve lovgivningen. Det overlader vi gerne til Ministerrådet i samarbejde med de nationale parlamenter.

I spørgsmålet om Kommissionens selvstændige lovgivningsret kan vi kun erklære os enige. Det er en underlig udvikling, der er sket. Oprindeligt var det kun teknik, som Kommissionen

lavede forordninger om. Men nu er der ofte tale om egentlig politisk bestemt lovgivning, et dybt udemokratisk instrument, som ingen kan være tjent med.

Endelig kommer jeg til forslaget om dansk nej til øget brug af flertalsafgørelser. Som overskrift er vi enige, men når man ser i bemærkningerne, er Enhedslistens eneste problematisering spørgsmålet om nej til flertalsafgørelser på miljøafgifter. Og der er vi ikke enige med Enhedslisten.

Jeg kan forstå, at Enhedslistens nej til flere flertalsafgørelser hviler på skatteministerens og økonomiministerens bekymringer over, hvorvidt man kan finde ud af at lave den rigtige hjemmel, der afgrænser problemstillingen, så det ikke bliver et spørgsmål om at åbne op for generel flertalsafgørelse på skatter og afgifter. Det er selvfølgelig fint, at Enhedslisten stoler så meget på skatteministerens og økonomiministerens bekymringer, men jeg mener altså godt, man kan gå lidt derudover.

Det kan da godt være, at det er svært, men det skal da ikke afholde os fra at bringe spørgsmålet på banen, og der er vi fuldstændig enige med JuniBevægelsen, som her i søndags besluttede sig for det samme.

Skal vi have standset den grænseoverskridende forurening, må vi gribe til alle muligheder. Og det kan da godt være, at vi ikke kan finde en tilfredsstillende afgrænsning, hvor vi tør stole på, at Domstolen ikke gør et eller andet forfærdeligt eller Kommissionen noget tilsvarende. Men vi kan da lade det komme an på en prøve, for Enhedslisten er vel enig med SF i, at en af måderne, man bedst får industrien til at tage hensyn til miljøet, er, hvis vi kan angribe aktionærernes overskud. Det er det, der flytter.

Elisabeth Arnold (RV):

Enhedslisten har nu været godt et år i Folketinget, nemlig siden valget i september 1994. Og i forbindelse med det nys overståede landsmøde har der lydt mange rosende ord til Enhedslisten. Partiet har haft succes, partiet har markeret sig, og jeg har selv været blandt de politikere, der har rost Enhedslisten for dets mange markeringer.

Men jeg synes oprigtigt talt, at det her er for nemt. Det er genbrug, det er endnu en gang hyldevare fra Enhedslistens genbrugsbutik. Og jeg synes, det er for let, at man uden videre bruger halvanden linje til et beslutningsforslag og så bruger nogle gamle, gennemtyggede argumen-

ter i bemærkningerne, og så får vi igen en debat, som måske ikke kommer ud over talerstolens barriere her. Vi gentager de tidligere debatter, og vi fremfører de samme argumenter, og vi kommer ikke hinanden nærmere. Vi kommer ikke længere end til at konstatere, at vi er uenige på en lang række punkter.

Jeg bebrejder ikke Enhedslisten, at de sætter EU-spørgsmål til debat her i salen, for som det tidligere er blevet sagt, skal vi selvfølgelig debattere det i salen. Hvor skulle vi ellers debattere det? Det er jo en offentlig talerstol, og det er et offentligt lokale, hvor vi skal debattere disse ting. Men en lang række af dem er en gentagelse af de samme forslag, og derfor er det som at slå i en dyne. De her forslag, som man har diskuteret så mange gange før, kan man blive ved med at diskutere. Jeg synes, det ville have været morsommere og sjovere for debatten, hvis Enhedslisten havde trukket nogle nye ting frem, som vi kunne debattere, i stedet for at trække de gamle heste til truget endnu en gang.

Jeg skal kort gennemgå de beslutningsforslag, der ligger her. Jeg vil tage dem i den rækkefølge, hvortil de knytter sig i EU-samarbejdet rent kronologisk.

Og det første er B 15, som handler om sikring af vetoretten og de små landes indflydelse. Vetoretten stammer jo tilbage fra Luxembourgforliget i 1966, altså på et tidspunkt, hvor Danmark end ikke var medlem af EF endnu. Og jeg er overbevist om, at tilstedeværelsen af vetoretten har været meget gavnlig for at få politiske resultater frem, fordi man har kunnet have den som nødbremse, hvis noget skulle gå helt galt. Den er brugt uendelig få gange, men det, at man har haft muligheden for det, tror vi er meget gavnligt, og vi er meget indstillede på at beholde den tradition, vi har for at udnytte Luxembourgforliget eller for at have Luxembourgforliget som en nødbremse.

Og de små landes indflydelse synes vi selvfølgelig også skal bevares. Men når man så går ned i detaljerne i Enhedslistens forslag, så er der selvfølgelig ting, vi er uenige i, og ting, vi er enige i. Jeg skal kort remse op, hvad vi er enige i, hvis ikke Enhedslisten skulle have læst Det Radikale Venstres oplæg til regeringskonferencen, som faktisk foreligger fra vores landsmøde for halvanden måned siden.

Vi synes også, at der skal være en kommissær for hvert medlemsland. Det er vigtigt at slå fast, at Kommissionen arbejder som et kollektiv. De vedtager deres forslag med almindeligt flertal,

og det vil sige, at hvert land skal have et medlem i Kommissionen for at følge med i, hvad der foregår, og for at Kommissionen kan være repræsentativ for medlemsskaren.

Vi er også enige i, at alle lande skal kunne have formandskabspligter, altså at formandskabet skal gå på skift, men vi er ikke enige i, at hvert medlemsland skal være alene om et formandskab altid.

Vi er også enige i, at man skal kunne tale sit eget sprog. En afgørende forudsætning for overhovedet at deltage i lovgivningsarbejdet, som skal have retskraft i ens eget land, er selvfølgelig, at dokumenterne foreligger på ens eget sprog.

Når der så står, at stemmevægtene ikke må ændres, og at der må ikke indføres afstemningsregler, som bygger på landenes folketal, så er det altså allerede indført for længst, nemlig med de forskellige stemmevægte, der allerede er nu, hvor de små lande er ganske kraftigt overrepræsenteret, hvis man ser på stemmevægte udelukkende fordelt efter befolkningstal. Der er allerede nu færre stemmer til de små lande, end der er til de store lande, så det princip er indført for længst, og det har vi levet med ganske udmærket i Danmark i alle de år, vi har været medlem af EU. Men vetoretten er altså en tradition, der går tilbage til 1966.

Hvis vi går videre til B 16, så er der forslag om national rets forrang for EF-ret. Uden at gå dybt ind i bemærkningerne vil jeg blot sige, at hvis vi skal tilslutte os Enhedslistens beslutningsforslag, så skal vi simpelt hen melde os ud af EU. Der er ikke noget at ræfle om. Det er simpelt hen konsekvensen af at tilslutte sig det beslutningsforslag, så der skal vi altså rulle Unionen tilbage til fra før 1972 og så helt melde os ud. Det er den eneste logiske konsekvens af det forslag.

B 20 om dansk nej til øget brug af flertalsafgørelser i EU. Der mener jeg også, at det er at skruetiden tilbage fra før 1986, da vi indførte flertalsafgørelser i EU. Det var i virkeligheden et meget grænseoverskridende skridt, vi tog dér: at kunne nedstemme et land. Det besluttede den danske befolkning ved folkeafstemningen i 1986. Det ville man godt gå med til på visse områder. Det er vi enige i, og det har også fungeret tåleligt. Det har fungeret godt i de år, der er gået siden 1986. Sådan ser det i hvert fald ud med radikale briller. Så vi ønsker ikke, at tiderne skal skrues tilbage fra før 1986. Heller ikke det.

Til sidst: Om B 19 om begrænsninger af Parlamentets og de andre institutioners beføjelser vil jeg blot sige, at jeg finder det mærkeligt, at man ønsker at begrænse den smule indflydelse, Europa-Parlamentet har, og som faktisk efterhånden præger debatten mere og mere. Det er dog et folkevalgt organ. Det kan man ikke frakende det, og der er i Europa-Parlamentet tegn på, at vi nu nærmer os noget, der kunne kaldes en europæisk opinion, altså et debatforum, hvor der faktisk foregår en europæisk debat, som kommer os alle sammen ved.

Og jeg vil også gøre opmærksom på samspillet eller modspillet mellem Kommissionen og Parlamentet, som ikke mindst takket være den danske kommissærs optræden har betydet, at der nu for første gang i mange, mange år er regelmæssige transmissioner fra Europa-Parlamentet i det danske fjernsyn og transmissioner fra Kommissionens pressemøder. Det har der sandelig ikke været meget af tidligere, men nu tror jeg faktisk, den danske befolkning er ved at forstå, hvordan samspillet eller modspillet mellem Kommission og Parlament egentlig fungerer, så den pædagogiske effekt af den danske kommissærs forskellige gerninger tror jeg ikke man skal underkende. Den har været ganske udmærket.

Til sidst vil jeg blot sige, at Enhedslisten i sit forelæggelsespapir har skrevet, at alle Enhedslistens forslag har som fælles formål at rulle Unionen tilbage, dvs. begrænse og fjerne EU's overnationale beføjelser. Man ønsker i stedet et bredt europæisk samarbejde mellem selvstændige og ligeværdige stater på et mellemstatsligt grundlag. Det har vi jo.

Det findes jo i adskillige andre organisationer, hvor Danmark er medlem. Det findes i Europarådet, det findes i Nordisk Råd, det findes i FN. EU er det eneste område, hvor vi har et forpligtende samarbejde, hvor man efter at have besluttet sig i Ministerrådet går tilbage og gennemfører den lovgivning, som man har lovet de andre at gennemføre. Det er enestående, at man har et forpligtende samarbejde.

Fra Det Radikale Venstres side ser vi dette som et væsentligt skridt til at binde landene sammen i forpligtende aftaler. Det er et stykke aktivt fredsarbejde, et stykke aktivt konfliktforebyggende arbejde, som ikke findes hverken i Europarådet eller i de andre organisationer, vi har. Vi ønsker ikke, at dette arbejde skal svækkes, og derfor er vi uenige med Enhedslisten i deres forslag.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg siger naturligvis tak til fru Elisabeth Arnold for de generelt positive bemærkninger om Enhedslisten, men jeg må sige, at jeg er noget skuffet over betegnelser som genbrugsvarer og lignende.

Det, som Enhedslisten gjorde, som vi også har skrevet i den fælles fremsættelse, var, at vi i vinter udarbejdede et udspil, som vi fremlagde til en debat her i Folketinget, hvor regeringen heller ikke dengang mente, det var det rigtige tidspunkt. Så sendte vi det ud til en offentlig debat, vi fik en række tilbagemeldinger, og så har vi faktisk gennemarbejdet hele materialet, ændret det på de punkter, hvor debatten viste, at der kunne det gøres bedre, udarbejdet bemærkninger, som med hensyn til argumenter osv. er ført helt op til faktisk få uger, før den her debat finder sted.

Jeg er ikke tilhænger af den metode, som visse partier har brugt: at man tager gamle beslutningsforslag ned fra hylderne ved folketingsårets start og så bare genfremsætter dem i linde strømme. Det er jeg slet ikke tilhænger af, derfor har vi ikke brugt den metode, og derfor skuffer det mig så at skulle udsættes lige netop for den kritik.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det gør mig naturligvis ondt, at Enhedslisten føler sig uskyldigt forfulgt. Men så vil jeg gerne gå mere direkte til værks og sige til hr. Keld Albrechtsen:

I diskussionen om de små landes stemmewægte, i diskussionen om antallet af pladser i Parlamentet, i diskussionen om stemmewægte og i diskussionen om de små landes placering i det hele taget savner jeg en diskussion af, hvordan Enhedslisten forholder sig til udvidelsen af De Europæiske Fællesskaber. Hvordan forholder Enhedslisten sig til de ansøgerlande, som af egen fri vilje og på demokratisk vis har besluttet sig for at søge optagelse i Unionen?

Der er i øjeblikket 12 lande i Øst- og Central-europa med nye demokratier, som brændende ønsker sig at komme med i det samarbejde, vi andre har været med i i så mange år. Hvad vil Enhedslisten gøre for at komme disse lande i møde, og hvad vil Enhedslisten gøre for, at det udvidede samarbejde overhovedet kan komme til at fungere? For det kan det ikke, hvis man bevarer antallet af pladser i Parlamentet efter de

nuværende principper, og hvis man fastholder stemmevægtene fuldstændig uforandret. Hvad vil Enhedslisten gøre ved det? Vi kunne få en ordentlig debat, hvis vi kunne få svar på det.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nu handler disse forslag jo ikke om udvidelsen af EU mod Øst. Det havde vi en længere debat om i Folketinget forleden. Fru Elisabeth Arnold har åbenbart ikke hæftet sig ved det, men rent faktisk gennemgik jeg meget omhyggeligt fra denne talerstol, hvad der er Enhedslistens holdning til spørgsmålet om optagelse.

Nu har flere ordførere været inde på det, og så skal jeg da gentage, hvad jeg sagde ved den tidligere debat, nemlig at Enhedslisten vil opfordre befolkningerne i de østeuropæiske lande, ligesom vi opfordrede befolkningerne i Sverige, Norge, Finland og Østrig, til at stemme nej ved de folkeafstemninger, som de forhåbentlig får. Og vi har sagt, at hvis der ikke bliver afholdt folkeafstemninger i disse lande, så vil vi ikke stemme for optagelsen, for vi ønsker ikke, at nogen befolkninger skal indlemmes i Unionen imod deres egen vilje.

Jeg havde egentlig ikke regnet med, at vi skulle have den debat i dag, for jeg gik ud fra, at det havde vi sådan set diskuteret, og det har ikke noget med de forslag at gøre, som ligger her. De er møntet på et EU, hvad enten det er et EU med 15 medlemmer eller 17 medlemmer eller 18 medlemmer, eller hvor meget det nu kan komme op på efter forhandlinger med Polen og Tjekkiet. Det er vel realistisk, at Polen og Tjekkiet bliver optaget, derefter ikke flere, og så får vi et nyt jerntæppe ned langs Polens og Tjekiets østgrænse.

Men jeg er lidt ked af, at man nu roder det sammen med den debat, men hvis det ønskes, så går jeg meget gerne ind i den. Det er en spændende og helt vital, vigtig debat, om vi igen skal have et delt Europa med en Union på den ene side og SNG-landene på den anden side, der kommer i stigende modsætningsforhold til hinanden, eller vi skal have et åbent Europa for alle europæiske lande.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Men inden debatten kommer for vidt omkring, så henstiller formanden, at man holder sig til de emner, der er omtalt i de beslutningsforslag, der er til første behandling. Det håber jeg at man respekterer.

Fru Elisabeth Arnold for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Ja, hr. formand, jeg skal holde mig til sagen. Det drejer sig om B 15, sikring af vетоretten og de små landes indflydelse.

I øjeblikket arbejder vi under Maastricht-Traktatens regler. Der er ingen, der vil drømme om at anfægte de små landes indflydelse. Sådan som det er nu, har landene ratificeret Traktaten, og der er faste regler for, hvor mange stemmer der skal til for at blokere en beslutning, og der er faste regler for, hvor mange mandater der skal være i EU-Parlamentet osv. Ændringer af disse forhold bliver jo kun aktuelle, såfremt Unionen udvides med et større antal lande. Derfor er det te beslutningsforslag fuldstændig uinteressant, medmindre vi taler om udvidelsen. Det var det, jeg prøvede at sige før til hr. Keld Albrechtsen. Og det er klart, at det kommer ubekvemt for Enhedslisten, at vi nu tager den debat op igen om udvidelsen, fordi de pågældende lande ønsker at blive optaget, men Enhedslisten vil ikke have dem med, og Enhedslisten vil ikke stemme for, selv om de har – eventuelt måtte have – en demokratisk beslutningsproces før optagelsen.

Det skete jo heller ikke med Sverige, Finland og Østrig. Der stemte repræsentanterne for Folkebevægelsen mod EF og JuniBevægelsen jo heller ikke for de pågældende landes optagelse i Unionen. Så selvfølgelig har det noget med udvidelsen at gøre, men det er jo mest bekvemt for Enhedslisten ikke at tage det med i denne diskussion.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg er glad for, at fru Elisabeth Arnold så skarpt og så klart siger, at det kun er i forbindelse med en udvidelse, at man ændrer ved stemmevægtene, eksempelvis i Ministerrådet.

Så vil jeg meget gerne høre, om Det Radikale Venstre dermed lægger sig fast på en linje, der kæder de to ting så meget sammen, at der under ingen omstændigheder ved regeringskonferencen bliver ændret ved stemmevægtene, før en eventuel udvidelse reelt sker, forstået på den måde, at hvis man nu ændrer på stemmevægtene ved regeringskonferencen og der går 5 eller 10 år, inden en udvidelse er forhandlet på plads, så går der måske 5 eller 10 år, hvor vi lever med ændrede stemmevægte på grund af en kom-

mende udvidelse, som ikke har fundet sted. Derfor kunne det være interessant at vide, om Det Radikale Venstre så vil være med til en model, der hedder, at man først ændrer på de stemmevægte, man eventuelt måtte blive enige om på regeringskonferencen – måske imod vores vilje – og som træder i kraft i det øjeblik, hvor en udvidelse så sker, og ikke et minut før.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Der kan ikke ændres i stemmevægtene uden traktatændringer, der kan ikke ske ændringer i traktaten uden enstemmighed, så derfor kan der ikke ske noget imod vores vilje på det område.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Så skal jeg prøve at forklare mig tydeligere – måske mod Dansk Folkepartis ønske, men måske med Det Radikale Venstre som tilhænger. Jeg er fuldstændig bevidst om, at det selvfølgelig kræver enstemmighed at ændre traktaten, og derfor så ønsker jeg igen at spørge fru Elisabeth Arnold: Hvis det er sådan, at man ved regeringskonferencen bliver enig om, at det på grund af en udvidelse er nødvendigt at ændre på stemmevægtene, vil Det Radikale Venstre så være med på, at den ændring af stemmevægtene så ikke effektueres, ikke træder i kraft, før en udvidelse reelt sker, så vi ikke skal leve med ændrede stemmevægte i en periode med henblik på en kommende udvidelse, og derefter må se, at vi så altså måske har en 5- til 10-årsperiode, hvor vi har ændrede stemmevægte, men hvor en udvidelse ikke er sket endnu?

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Til hr. Kristian Thulesen Dahl. Der er intet, der tilsiger nogen ændring i de nuværende stemmevægte, så længe medlemskredsen har den sammensætning, den har nu. Derfor skal der selvfølgelig ikke ske nogen ændringer, før man har en udvidelse.

Annette Just (FP):

Jeg vil ikke deltage i det hylekor, som har lydt her i dag over, at det er forfærdeligt, at vi får en EU-debat.

Jeg synes, at enhver EU-debat er med til at give nogle flere oplysninger om, hvor det egentlig talt er, vi står her i Folketinget, og hvordan vi belyser de forskellige problemer. Derfor vil jeg

gerne starte med at takke Enhedslisten for at have startet den her EU-debat.

Der er mange ting, jeg godt kan være enig i, at det måske er et uheldigt tidspunkt at diskutere netop i detaljer, men lad mig nu også få lov til at sige, at der er mange ting, det også er heldigt, at vi får lov til at sige klart og tydeligt, så alle kan høre, hvad det er, vi mener om de her områder.

Set ud fra det vil jeg gerne starte med at sige, at Fremskridtspartiet er tilhænger af et EU med det indre marked, som det danske folk rent faktisk har stemt ja til. Og ud fra det, at det danske folk har stemt ja til at blive medlem af EF, har stemt ja til det indre marked, og – i anden omgang – også har stemt ja til EU, ja, så har vi altså også afgivet en del suverænitet. Vi har rent faktisk sagt, at på visse områder er EU over det danske retssystem f.eks. Men det er kun på visse områder. Og jeg tror, at jeg kan få i hvert fald Enhedslisten, SF og mange andre sandsynligvis med til at sige, at så skal det altså heller ikke gå længere. Hertil og ikke længere. Så langt vil jeg give Enhedslisten fuldstændig ret.

Men hvis jeg i korthed skal gå ned i de beslutningsforslag, vi nu diskuterer, så er det første B 15 om sikring af vetoretten og de små landes indflydelse. Jeg vil gerne sige, at jeg er meget, meget enig med alt, hvad der blev sagt fra alle de partier, der har været oppe på talerstolen, om, at selvfølgelig skal vi bevare vetoretten. Jeg har ikke hørt et eneste parti sige, at vi skulle af med vetoretten, så det tror jeg såmænd godt, at vi kan være enige om. Jeg tror ikke, at det bliver noget af det, vi kommer til at forhandle, når vi er ovre i Statsministeriet og forhandler det oplæg, der skal være til regeringskonferencen.

Men at de små lande skal bevare deres indflydelse – ja, selvfølgelig skal de det. Der er jo heller ikke nogen, der har sagt, at vi kun skal have indflydelse efter hvor mange mennesker der er i Danmark. Selvfølgelig er det nødvendigt, som det har været hele tiden, at de små lande procentvis har større indflydelse end de store lande.

Men det er lige så sikkert og vist, at udvider vi til 20-25 lande, så vil der blive en anden procent, fuldstændig som da vi udvidede med de sidste tre lande – Sverige, Finland og Østrig – dér blev der også lavet en anelse om på procenten, for at det hele kunne komme til at fungere. Men jeg mener, at det var inden for rimelighedens grænser. Jeg mener i øvrigt også, at på det tidspunkt var alle partier enige om, at det var sund fornuft, som det blev gjort, fordi vi bevare-

de vores mulighed for, selv om vi er et lille land, at blive ved med at være et land, der havde mulighed for at komme med sin stemme og havde mulighed for at øve indflydelse. Netop for at sikre, at Danmark ikke ender op med at blive en forstad til Hamborg, så er det nødvendigt, at vi bliver ved med at have den fortrinsret, som vi har som et lille land.

Når Enhedslisten så også siger, at vi skal mindst kunne udpege et medlem af Europa-Kommissionen fra hvert land, så må jeg indrømme, at der siger Fremskridtspartiet, at det kan godt være, at vi bliver så mange, – hvis nu vi bliver 25 lande i løbet af en årrække – at vi ikke har brug for 25 kommissærer. Vi kan godt på et tidspunkt være nødt til at give køb på det og så sige, at der kan godt være enkelte lande, der må sidde over i en periode. Det er nemlig bare sund fornuft.

Vi skal ikke nå dertil, at Kommissionen udnævner kommissærer, bare fordi der er så og så mange lande, og så skal kommissærerne selv finde ud af, hvad de derefter skal lave. Vi skal ikke have flere kommissærer, end der reelt er brug for, og det mener Fremskridtspartiet faktisk er ret væsentligt.

At vi skal kunne tale vort eget sprog, er der ikke én, der vil modsige Enhedslisten i. Det er sådan i dag, det vil blive ved med at være sådan, og jeg tror ikke, der er nogen, der nogen sinde vil røre ved det.

Angående forslag nr. B 16 om den nationale rets forrang frem for EF-ret har jeg vistnok allerede sagt, at Danmark har haft sine folkeafstemninger. Danmark har afgivet noget af suveræniteten – det må vi erkende – og Fremskridtspartiet er altså så demokratisk, at vi rent faktisk også prøver at respektere, når den danske befolkning har udtrykt det, den ønsker, ved en folkeafstemning. Men kun hertil og ikke længere – jeg vil meget gerne pointere, at det er vi enige i.

Men hvis man nu sagde, at principperne i forslag nr. B 16 skal være gældende, er Enhedslisten så opmærksom på, at så har vi nedlagt det indre marked og meldt os ud af EU, og hvad der ellers er af samarbejde på europæisk plan? Det er reelt det, der står i forslaget, og det kan Fremskridtspartiet af gode grunde ikke støtte.

Vi er principielt meget enige i forslag nr. B 19 om begrænsning af EU's og de enkelte EU-institutioners beføjelser. Vi har også sagt til regeringen, at for Fremskridtspartiet er det utrolig vigtigt, at Kommissionen får fjernet den beføjelse, at det kun er den, der kan fremkomme med ny lovgivning.

Kommissionen er noget af det mest udemokratiske, selv om jeg godt ved, at det er de enkelte lande, der udpeger personerne. Men de er ikke valgt. De valgte repræsentanter sidder i Ministerrådet, og her kan de få lov til at komme med et enkelt lille pip, men de kan ikke sige: Nu skal I gøre sådan og sådan. Derfor har vores forslag været, at det skal være Ministerrådet, der kan pålægge Kommissionen at stille forslag.

SF's ordfører sagde, at medlemmerne af Kommissionen er embedsmændene, der skal kunne udføre det tekniske, og det er også korrekt. Men det er efterhånden Kommissionen, der prøver at sætte dagsordenen for hele EU's udvikling, og jeg er rørende enig med Enhedslisten og vel også SF i, at det er forkert. Men om tingene skal sættes så hårdt op, som det er gjort i beslutningsforslaget, vil jeg nok stille mig tvivlende over for. Men det er godt, vi får diskussionen her i salen, for det er trods alt her, vi har samlet de partier, der til sin tid skal stå bag det udspil, regeringen skal fremkomme med.

At Europa-Parlamentet i dag laver en masse ting, som det egentlig godt kunne lade være med, er jeg også enig med Enhedslisten i.

Jeg mangler en pind i nr. B 19, nemlig at vi skal pålægge Europa-Parlamentet at gennemtrumfe de kontrolforanstaltninger, det har reel mulighed for at kunne påtage sig. For Fremskridtspartiet er det det vigtigste punkt overhovedet, fordi Europa-Parlamentet er det eneste demokratisk valgte parlament, der kan kontrollere, at direktiverne bliver ført ud i livet, når de er vedtaget. Det er det eneste sted, hvor der sidder demokratisk valgte folk, som kan påvirke de nationale parlamenter, og derfor mener jeg, at Europa-Parlamentets vigtigste opgave bør være den kontrollerende opgave. Vi skal ikke pålægge det nye opgaver, som det heller ikke kan løse.

Angående forslag nr. B 20 om et dansk nej til øget brug af flertalsafgørelser i EU er vi af gode grunde rørende enige. Vi mener, at hver evig eneste gang, man tager en ny politik op, bør det ske med enstemmighed, og enstemmighedsprincippet bør være en af de væsentligste ting.

Hvad hjælper det, hvis vi kommer i den situation, at et såkaldt kvalificeret flertal på 25 medlemslande siger, at nu vil de have en ny politik på dette eller hint område, og 3-4 lande som f.eks. England, Sverige og Danmark siger, at det vil de ikke have med ind? Kan vi tvinge dem? Hvordan vil befolkningerne reagere, hvis vi på den måde bliver overhalet af en udvikling, hvor et flertal synes, at nu vil det være en god idé at

fastsætte øgede skatter for det nordeuropæiske område og i øvrigt give ekstra tilskud til de sydeuropæiske lande? Eller hvad med en ny fordeling af flygtninge?

Hvad er det dog for noget? Jeg ved det ikke. Nej, nye principper skal altid indføres med enstemmighed, ellers vil det i den grad skabe uro i befolkningerne, og det kan hverken EU eller de nationale parlamenter være tjent med, og da slet ikke her i Danmark.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

For at fru Annette Just ikke skal være i tvivl om, hvad SF mener om Kommissionens evne og lyst til selv at lave lovgivning, vil jeg lige forklare det.

Sagen er, at oprindeligt havde Kommissionen kun mulighed for at lave rent tekniske ændringer. Når vi f.eks. ændrede vores sygedagpenge-lov, lavede den en opsamlingsordning og ændrede forordning 1408, der definerer begrebet sygedagpenge i de forskellige lande.

Men undervejs er der sket det, at når de forskellige regeringer har sendt deres ministre af sted, har man ikke været opmærksom på, at der står i direktivet, at Kommissionen kan lave nogle småting. De småting udvider Kommissionen så, og det er den udvikling, der skal standses; men om man kan føje det ind i en traktat, eller om man bare skal bede ministrene om at tænke sig lidt bedre om, inden de tager derned, ved jeg ikke.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil gerne indlede med at sige, at jeg synes, det er fint, at Enhedslisten har valgt at fremsætte disse forslag. Så får vi debatten her i Folketingssalen, hvor alle kan høre med, i stedet for blot i de lukkede lokaler.

I Dansk Folkeparti har vi svært ved at deltage i den løbende forargelse, der opstår, når et politisk parti forsøger at få rejst en debat, som ellers ikke foregår særlig meget i Folketingssalen, men andre steder. Det er en af de måder, man kan prøve for at få befolkningen inddraget i diskussionen, og det er noget af det, vi mangler i Danmark.

Vi har en stor debat i befolkningen om EU-spørgsmål, når vi har folkeafstemninger, og så går der ellers en lang periode, hvor befolkningen ikke bliver spurgt og derfor ikke har mulighed for at tage stilling til de enkelte ting, mens partierne sonderer deres indbyrdes for-

hold, indtil de pludselig igen bliver nødt til at spørge befolkningen.

Det er vores opfattelse i Dansk Folkeparti, at vi kunne inddrage befolkningen langt mere. Vi kunne have flere af denne slags debatter, hvor partierne kan udveksle synspunkter på EU-området, men vi kunne også inddrage befolkningen langt mere ved at stille flere spørgsmål, som den fik lejlighed til at tage stilling til.

Det skulle selvfølgelig først og fremmest ske i form af vejledende folkeafstemninger, hvor man lægger debatten ud til ikke blot politikerne, men til hele befolkningen. Vi synes, det er noget meget vigtigt, og senere på efteråret kommer Folketinget jo også til at tage stilling til det.

Vi mener ikke, at det blot er i Statsministeriet, partierne skal fremlægge deres holdninger, og det må heller ikke være sådan, at når vi fremlægger dem her, gør det forhandlingerne svære. Tværtimod må det da være nemmere for en regering, der på nuværende tidspunkt ønsker at kende de forskellige partiers holdninger til EU-spørgsmålene, at den ikke bare har fået dem præsenteret over en kop kaffe, men så sandelig også her i Folketingssalen.

Der skal på et eller andet tidspunkt laves et kompromis om det danske udspil til regeringskonferencen, og det er jo netop udtryk for, at de enkelte partier prøver at tale sig til rette om, hvad der skal være den danske holdning.

Det skal være helt klart, at Dansk Folkeparti selvfølgelig ønsker at indgå i de drøftelser, vi har mulighed for. Vi søger al den indflydelse, vi overhovedet kan få, og derfor kommer vi til de forhandlinger, vi bliver bedt om at deltage i, og vi ønsker også at vise, at vi reelt vil gå med til et kompromis for at få indflydelse. Men det forandrer jo ikke noget ved, at vi har en klar holdning til de ting, vi debatterer, og dermed også til de forskellige beslutningsforslag, Enhedslisten har fremsat til debat i dag.

Venstres ordfører sagde tidligere i debatten, at der var et sluttidspunkt, hvor regeringen havde varslet, at der skulle ligge et udspil klar fra dens side. Det er noget, vi venter meget spændt på, for vi synes, det allerede er meget sent, hvis der skal komme et udspil, som de andre partier kan tage stilling til. Derfor vil jeg gerne spørge udenrigsministeren, om der er en sådan dato, hvor regeringen tilstræber at have sit oplæg klar, så vi andre kan tage stilling til det og i højere grad debattere ud fra det.

Overordnet vil jeg sige om Enhedslistens beslutningsforslag, at vores stillingtagen til mange af de enkeltpørgsmål, som bliver rejst, er afhængig af, hvilket omfang EU-samarbejdet skal have. Det er klart, at hvis vi får et samarbejde i EU, som breder sig til stort set alle politiske områder, er vi meget, meget skeptiske over for at give mere magt til EU-institutionerne. Hvis vi derimod får et samarbejde, som alene baserer sig på handels- og miljøspørgsmål, som vi ønsker, er det klart, at vi også er mere fleksibelt indstillet over for at give EU-institutionerne mere indflydelse på disse to afgrænsede områder.

Men det er jo ikke den udvikling, vi ser i dag. Den udvikling, der sker i dag, er, at EU som selvstændigt retssubjekt ønsker større og større magt på snart sagt alle områder, og derfor er vi meget store tilhængere af en meget stor del af de forslag, som Enhedslisten har fremsat.

På arbejdsmarkedsområdet ser vi, at EU sniger sig ind på den danske beslutningsproces; vi ser, at EU i højere grad ønsker at varetage udenrigspolitikken på de enkelte landes vegne; vi ser, at EU i højere og højere grad ønsker, at sikkerhedspolitikken skal være EU's domæne i stedet for de enkelte nationers, og vi ser det på f.eks. forsvarsområdet, hvor refleksionsgruppens statusrapport lægger op til, at EU skal handle selvstændigt.

Det er vi meget skeptiske over for, og derfor er vi også positive over for en stor del af de forslag, Enhedslisten stiller, og som jo i bund og grund går ud på at trække magt væk fra EU-institutionerne og lægge den tilbage til bl.a. Folketinget.

Helt konkret har vi en meget positiv indstilling til tre af beslutningsforslagene og en negativ indstilling til et enkelt af dem. Angående det første forslag, nr. B 15, som drejer sig om de små landes indflydelse og rettigheder og sikring af vetoretten, siger vi helt klart, at vetoretten skal bestå. Det er rigtigt, som det har været sagt, at stort set alle siger det samme, så det, der er vigtigt, er, at vi får bevaret en reel mulighed for at nedlægge veto i samarbejdet.

En af de ting, som alle politikere siger, er, at de ønsker at bevare de små landes indflydelse. Men der er sandelig forskellige måder at varetage de små landes indflydelse på. Vi mener ikke, at vi gør det ved i for høj grad at komme de store lande i møde og sige, at for at få et godt samarbejde med dem skal vi nok give dem større formel magt, for så får vi nok større reel magt.

Vi mener, at de formelle rettigheder er vigtige, og derfor mener vi også, det er vigtigt, at vi fra dansk side holder fast i, at vi skal beholde den stemmевægt, der er i dag. Vi er meget skeptiske over for at ændre på den, og jeg har tidligere under debatten været inde på, at skal den ændres, er det helt afgørende, at det først sker i forbindelse med en reel udvidelse og ikke på den måde, at vi går med til en ændring i stemmевægten i Ministerrådet for derefter at leve med de nye afstemningsregler i en periode på måske 5-10 år, hvor vi måske endda ikke får den udvidelse, vi fra dansk side håber på.

Med hensyn til antallet af kommissærer deler vi ikke helt Enhedslistens holdning, nemlig at det er så vigtigt, at hvert land har én kommissær. Kommissionen er jo som udgangspunkt uafhængig af de enkelte lande. Kommissionen skal handle selvstændigt, Kommissionen må ikke få direktiver fra de enkelte lande, den enkelte kommissær kan jo ikke afsættes i sin funktionsperiode, og derfor mener vi heller ikke, at den enkelte kommissær repræsenterer sit land. Derimod ønsker vi, at man fra dansk side gør en større indsats for, at initiativretten flyttes fra Kommissionen til Ministerrådet, altså lægger nogle af de magtmidler, Kommissionen har, over i Ministerrådet. Det er helt anderledes væsentligt i bestræbelserne på at sikre de små landes indflydelse, at de er direkte repræsenteret i Ministerrådet, så man på den måde fratager embedsmændene i Kommissionen en meget stor del af deres magt. Det er snarere den vej, vi skal gå, frem for at se på, om det er så vigtigt, at hvert enkelt land har en kommissær.

Jeg vil ikke gå alle pindene igennem, for det får vi jo lejlighed til, når vi skal behandle beslutningsforslagene. Men det er klart, at vi lægger vægt på, at hvert EU-land har en dommer ved EF-Domstolen. At formandskabet fortsat skal gå på skift mellem samtlige medlemslande, lægger vi også vægt på; men det kan jo godt ske i en trojkalignende form, så det er grupper af medlemslande, der udgør formandskabet. Men det er klart, at det ikke skal være sådan, at et land som Danmark ikke kan være formandsland.

Hvad angår beslutningsforslag nr. B 16, er vi meget skeptiske fra Dansk Folkepartis side. Hvis der ikke er det forhold, at EF-retten har forrang for national ret, afskærer vi os fra at klage, når andre lande eventuelt yder statsstøtte til deres industrier og på den måde undergraver den konkurrence mellem EU-landene, som vi ønsker skal være fri og reel.

Her synes vi, der er et meget stort sammenhængsproblem med beslutningsforslag nr. B 16, og derfor er vi ikke tilhængere af, at national ret skal have forrang for EF-ret. Men hvis man breder samarbejdet ud på mange flere områder, end vi ønsker, er det selvfølgelig klart, at balancen vipper på et eller andet tidspunkt, og så er spørgsmålet, hvornår det eventuelt kunne ske.

Med hensyn til beslutningsforslag nr. B 19 er vi meget store tilhængere af, at man får stoppet Kommissionens lovgivningsvirksomhed, som flere andre også været inde på, og vi er også meget stærke tilhængere af, at Europa-Parlamentet får mindsket sin magt.

Vi har i forskellige situationer set, hvordan Europa-Parlamentet har misbrugt den indflydelse, det allerede har, og har krævet større magt på forskellige områder. Vi så det i forbindelse med valget af den nye Kommission, og vi så det i forbindelse med valget af den nye kommissionsformand, Jacques Santer.

Vi ønsker, at Europa-Parlamentet helt klart skal vide, hvilke begrænsninger der er for dets virke. Vi mener f.eks., at den samarbejdsaftale, der blev indgået mellem Kommissionen og Europa-Parlamentet for et års tid siden, bør underkendes, fordi den reelt giver Europa-Parlamentet mere magt, end det er tilsigtet i det traktatgrundlag, vi har i dag.

Med hensyn til beslutningsforslag nr. B 20 vil jeg endelig sige, at inden for handels- og miljøspørgsmål mener vi, det kan være fornuftigt at have et stærkt samarbejde, og her kan vi godt diskutere flertalsafgørelser. Men der er en lang række andre områder i EU, hvor flertalsafgørelser skal være bandlyst, og derfor er vi også meget positive over for beslutningsforslaget, fordi det rører ved noget meget centralt, nemlig hvordan samarbejdet skal fungere.

Afslutningsvis skal jeg blot sige, at jeg synes, det er meget tilfredsstillende, at vi har fået denne debat, og jeg er glad for, at så mange partier er kommet frem med deres holdninger på området og ikke bare har henvist til, at der foregår forhandlingerovre i Statsministeriet.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne begynde med at sige tak til oppositionens ordførere, fordi man er gået ind i debatten og på den måde har været med til at tilkendegive, at forhandlingerne ikke bare skal foregåovre i Statsministeriet, men at en offentlig debat er påkrævet. Den samme tak kan jeg desværre ikke rette til regeringen og regeringspartiernes ordførere.

Når vi ser på diskussionen om forslagene indhold, vil jeg specielt sige tak til Fremskridtspartiet, Dansk Folkeparti og SF, der efter min mening på vigtige punkter har givet positive meldinger i retning af det begreb, som vi i Enhedslisten kalder at rulle Unionen tilbage – eller i hvert fald stoppe koncentrationen af magt i Unionen. Kernepunktet i de fire forslag er jo netop at stoppe denne magtkoncentration.

I Enhedslisten er vi naturligvis dybt og fundamentalt uenige i de meldinger, der er kommet fra Venstre og De Konservative; men jeg synes, det er godt at få debatten frem her i Folketings-salen og ud i befolkningen. Spørgsmålet er jo, om det skal være Venstres og De Konservatives unionsmodel, der skal ligge til grund for det danske forhandlingsmandat, eller om det skal være den anden model, som går i retning af at begrænse Unionen, rulle den tilbage eller stoppe den, hvad man nu vil foretrække at sige.

Før eller siden kommer regeringen også til at tage stilling til det spørgsmål, om ikke andet på selve regeringskonferencen.

Jeg vil godt nævne et par ting, som jeg synes har været positive ved debatten. Der tegner sig, så vidt jeg kan se, et flertal for, at det skal fastholdes, at hvert land skal have én kommissær, at hvert enkelt lands sprog under alle omstændigheder skal fastholdes, og måske også – men vi kan jo ikke vide, hvad regeringen mener – for at kigge på, om der er nogle områder, hvor Unionen i dag har en kompetence, som den faktisk ikke burde have, f.eks. i socialpolitikken.

Der var også en klar tilkendegivelse fra faktisk alle de partier, der har udtalt sig, om, at vetoetten er forudsætningen for det danske EU-medlemskab og skal bevares. Hr. Thulesen Dahl rejste spørgsmålet om, at det ikke stod helt klart, hvordan vi helt præcis kan sikre, at vetoetten bevares. Det må vi kigge på, men det afgørende var, at der kom en melding om, at vetoetten skal bevares. Så jeg må nok sige, at der var punkter i debatten, hvor der set fra Enhedslistens synspunkter var positive meldinger.

Med hensyn til spørgsmålet om EU-udvidelsen var hr. Jacob Buksti inde på, at Enhedslistens nej til udvidelsen gjorde, at alle vore forslag faldt til jorden. Jeg vil vende det om og sige, som hr. Thulesen Dahl i virkeligheden også var inde på, at denne udvidelse bruges jo som påskud for at ændre magtfordelingen i Unionen, ændre afstemningsreglerne og indføre flertalsafgørelser på en lang række nye områder.

Derfor var det et meget relevant spørgsmål, der blev stillet til regeringen: Har den tænkt sig at sætte alle disse nye opstramninger af magten, flertalsafgørelser, ændrede stemmевægte, større indflydelse til de store lande osv. i kraft med det samme i forbindelse med en ny traktat? Eller er det rent faktisk noget, der vedrører udvidelsen?

Jeg tror ikke, det har en pind med udvidelsen at gøre, må jeg indrømme. Jeg tror, det kun har med én ting at gøre, nemlig den idelige trang til at opbygge unionsmagten. Men jeg håber, vi får det spørgsmål besvaret, så vi kan få det afprøvet.

Fru Anne Baastrup kom ind på to spørgsmål, som er meget væsentlige i debatten, nemlig spørgsmålene om flertalsafgørelser på miljøområdet og miljøafgifter. Det er ikke sådan, at Enhedslistens holdninger alene baserer sig på skatteministerens svar, men skatteministerens svar er klogt.

Jeg vil sige, at Socialdemokratiet og SF skyder sig selv i foden med ideerne om flertalsafgørelser på miljøområdet og om miljøafgifter. Det vil i EU blive opfattet som et knæfald for det almindelige princip om mere unionsmagt. Det er en glidebane, man sætter sig op på, når man siger, at der på nogle områder godt kan være flere flertalsafgørelser. Det kan jo slet ikke begrænses til de områder, hvor Danmark siger, at der skal være flertalsafgørelser. Sådan foregår forhandlingerne jo ikke. Det vil blive opfattet som et almindeligt bud om, at nu er der nogle flere områder, hvor der træffes flertalsafgørelser.

Men Danmark kan jo ikke forvente at kunne sidde og bestemme, at på de områder, hvor vi gerne vil have flertalsafgørelser, skal det sandelig være det, men på de områder, hvor vi vil have varet, der skal vi selvfølgelig have varet. Sådan er det ikke. Hvis man melder sig blandt de lande, der på forskellige områder vil have flertalsafgørelserne udvidet, så bidrager man til den almindelige glidebane og til den almindelige opbygning af unionsmagt.

Men hvad der er endnu værre – og det synes jeg er katastrofalt – er, at SF og Socialdemokratiet ikke har forstået, at dermed taber man fuldstændig muligheden for at bevare eller få en reel miljøgaranti. Miljøgarantien handler jo om, at hvert enkelt land har ret til selv at fastsætte bedre standarder. Uanset om der er sket en harmonisering i EU på et eller andet område, kan man selv fastsætte bedre standarder.

Ved uafsladelig at snakke om flertalsafgørelser og unionsmagt får man ikke lagt vægt på det,

som burde være det afgørende punkt, den afgørende interesse for partier som SF og Socialdemokratiet, nemlig miljøgarantien. Og hvem vil rejse spørgsmålet om miljøgarantien på regeringskonferencen, hvis Danmark ikke gør det? Jeg har ikke kendskab til, hvem der ellers ville gøre det.

Og hvis ikke Danmark fører spørgsmålet om miljøgarantien frem som det helt afgørende punkt, kan vi være stensikre på, at vi står tilbage med et resultat af regeringskonferencen, som betyder, at vi stadig ikke har en effektivt virkende miljøgaranti. Derfor er – det bliver jeg nødt til at sige – Socialdemokratiet og SF på vej ud på en glidebane, som medfører, at vi reelt mister miljøgarantien, og det håber jeg man vil tænke meget omhyggeligt over i SF og Socialdemokratiet.

Jeg vil også gerne komme ind på det spørgsmål, som har været fremme et par gange under debatten. Hvornår har regeringen tænkt sig, at der skal foreligge et udspil? Er det rigtigt, at regeringen vil komme med et udspil til december? Er det rigtigt, at det vil blive lagt åbent frem, så befolkningen også kan diskutere det, og så partierne kan diskutere det her i Folketingsalen? Eller skal det være sådan, at der bliver indgået et nationalt kompromis, som en blok af partier – f.eks. Venstre, De Konservative, SF og regeringspartierne – forhandler sig til rette om og meddeler til befolkningen?

Hvis det er tilfældet, er der jo sandt at sige ikke meget at debattere om uden for disse parti-ers kreds, for så er toget jo kørt, og så er Danmarks mandat bestemt. Og så bliver det godkendt ved en debat her i Folketinget – den slipper vi jo ikke for, og vi vil under alle omstændigheder rejse den – men så bliver det bare stemt igennem her, uden at befolkningen kan gøre noget.

Og så går man til regeringskonferencen og får gennemført en ny unionstraktat, som bliver stemt ned ved en folkeafstemning her i Danmark. Efter min mening vil den uden for al tvivl blive stemt ned, for hvis man tager fællesnævneren mellem det, som Venstre og De Konservative har fremlagt i dag, og den ikkeholdning, som regeringen opretholder, bliver det en sådan forøgelse af unionsmagten, at jeg ikke kan forestille mig, at man kan vinde en folkeafstemning på det grundlag her i Danmark.

Men resultatet vil jo ikke engang blive det, den danske regering møder op til konferencen med; det vil blive endnu en tak værre på grund

af de unionsivrige lande. Og derfor er den danske regering med sin passivitet på vej ud i et afgørende nederlag – ikke alene et nederlag, hvor regeringen taber en folkeafstemning, det kan vi såmænd sagtens leve med – men også et nederlag for demokratiet. Jeg synes, det burde give meget stof til eftertanke, at den daværende regering rent faktisk blev nedstemt ved en folkeafstemning den 2. juni 1992, men det har man tilsyneladende glemte.

Så vil jeg gerne sige til fru Anne Baastrup, at Enhedslisten ikke har tænkt sig at melde sig ud af nogen forhandlinger. For øjeblikket er der heller ikke noget at melde sig ud af. Vi er blevet indbudt til at komme til yderligere to møder med regeringen og fortælle, hvad vi mener, og det gør vi gerne. Hvis regeringen på et tidspunkt kommer med et udspil, forhandler vi naturligvis gerne med regeringen om et sådant udspil. Vi går bare ud fra, at et sådant udspil er et offentligt udspil, som f.eks. unionsmodstanderbevægelserne også kan få mulighed for at udtale sig om, inden der bliver vedtaget noget endeligt her i Folketingssalen.

Så Enhedslisten har altså ikke tænkt sig at melde sig ud af nogen som helst forhandling, kan jeg forsikre fru Anne Baastrup om. Vi vil naturligvis også hele vejen igennem være med til at kæmpe for at fastholde hver eneste position ud fra et unionsmodstandersynspunkt, og det er også derfor, vi har rejst den forespørgselsdebat om de fire undtagelser, som kommer til behandling i næste uge.

Så vil jeg slutte med at sige – og det er også noget, der er grundlæggende i diskussionen om magtfordelingen i EU – at jeg tror næsten ikke, der var et øje tørt her i salen, da fru Henriette Kjær slog til lyd for, at vi måtte rykke de store lande til undsætning og forsvare deres rettigheder i Unionen.

Det var stærkt og smukt at høre, at fru Henriette Kjær på den måde ville sikre, at Frankrig og Tyskland ikke skulle blive majoriseret og trynet af de små lande. Det ville sandelig være synd, hvis hr. Kohl og hr. Chirac skulle lide den tort, at nogen kom og dikterede dem noget som helst. De skal have de mest vidtgående garantier og rettigheder, og det skal den danske debat handle om; men jeg må sige, at jeg tror ikke, det er holdbart.

Jeg må næsten opfordre Venstre og De Konservative til at tænke det igennem en gang til. Jeg tror, det ville være klogere, hvis man tog udgangspunkt i, at vi er et lille land, og at det er

vores rettigheder, man er ved at fjerne, at det er vores stemmeandel, man er ved at nedskære, at det er vores muligheder for at få en sikker miljøgaranti, man er ved at fjerne, og at det i det hele taget er demokratiet her i Danmark, man er ved at indskrænke, fordi man vil flytte endnu mere magt over i en union, hvor der ikke er nogen parlamentarisk og demokratisk kontrol med de ting, der sker.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det er blot en kort bemærkning af hensyn til referatet, og hr. Keld Albrechtsen behøver såmænd ikke at svare:

Hr. Keld Albrechtsen startede med at sige, at han ville takke oppositionen, fordi den havde hilst debatten velkommen. Derimod var han ikke glad for regeringspartierne, fordi de havde afvist, at debatten skulle føres her i Folketingssalen. Det er forkert. Jeg sagde udtrykkeligt i mit indlæg, at jeg var glad for, at debatten kom, og at det var det rigtige sted at have den, men jeg bebrejdede Enhedslisten, at den overvejende betjente sig af genbrugsforslag.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg skal blot undskylde over for fru Elisabeth Arnold, hvis der skulle være en bemærkning, jeg har overhørt. Det, jeg først og fremmest havde i tankerne, må jeg indrømme, var den fuldstændig manglende stillingtagen til tingene fra udenrigsministerens og regeringens side, som blev fulgt op med en næsten lige så indholdstom melding fra hr. Jacob Buksti. Men en undskyldning til fru Arnold.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Fra hr. Keld Albrechtsens indlæg plukker jeg et par bemærkninger, der ikke skal have lov til at stå alene:

For det første, at regeringen nu er gået over til den taktik at forhandle med folketingspartierneovre i Statsministeriet.

Om det må jeg sige til hr. Keld Albrechtsen, at det ikke er noget, vi er gået over til. Det er noget, der har ligget fuldstændig soleklart, lige siden Folketinget i februar eller engang i foråret, i hvert fald i begyndelsen af året, vedtog en dagsorden, der sagde, at forhandlinger med Folketingets partier vil blive indledt til efteråret med henblik på udformning af et forhandlingsgrundlag i løbet af dette efterår. Det er den linje,

regeringen har lagt fast for længst, og som vi såmænd har fulgt, siden den blev lagt fast – til hr. Keld Albrechtsens stadige overraskelse.

Der kommer selvfølgelig et udspil fra regeringen, det siger sig selv. Regeringen har valgt den linje, at den gerne vil høre, hvad partierne har at sige, før den kommer med et udspil. Det synes jeg er rigtigt, ellers er jeg sikker på at Hr. Keld Albrechtsen vil stå her og sige, at det er et diktat, og at vi har ikke hørt på, hvad man sagde.

Vi vil gerne høre, hvad partierne siger, før der kommer et udspil fra regeringen. Det er gjort klart af statsministeren, at det er et udspil, der skal forhandles med partierne med henblik på færdiggørelse i 1995.

Dernæst den bemærkning om hele substansen i Enhedslistens forslag, at forslagene ikke kun udmærker sig ved at være genbrug – det kan jo være en smuk tanke – men også udmærker sig ved, at de på intet tidspunkt tager stilling til det, som er kernen på regeringskonferencen, nemlig EU's udvidelse. Det står der intet som helst om. Alt det, som er den egentlige begrundelse for at holde regeringskonferencen, nemlig udvidelsen, forholder Enhedslisten sig slet ikke til.

Hr. Keld Albrechtsen tillod sig derfor at sige, at det er os andre, der stikker hovedet i busken. Nej, det er Enhedslisten og Hr. Keld Albrechtsen, der ikke forholder sig til det, som denne sag virkelig drejer sig om: hvordan vi bereder Den Europæiske Union til at kunne gøre det, som den skal gøre, som er en historisk nødvendighed: at åbne sig over for Østeuropa, over for de østeuropæere, som ønsker at blive medlemmer. Ikke et ord er der i Enhedslistens forslag, der på nogen måde imødekommer det stærke ønske, der er hos et hundrede millioner østeuropæere om at få lov til at være med i det europæiske samarbejde.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg hæftede mig ved, at vi faktisk ikke fik svar på de spørgsmål, der blev stillet om regeringens tidsplan, og om der kommer et sådant udspil i december. Jeg sagde vist ved indledningen af debatten, at jeg havde været tilbageholdende med at kritisere regeringen for ikke at komme med et udspil tidligere, for dér kan ministeren jo med nogen ret sige, at der er en dagsorden, som regeringen kan henvise til. Men tidsterminen for den dagsorden, som ministeren henviser til, er

jo for længst udløbet, og nu er tiden, inden regeringskonferencen tager fart, faktisk ved at løbe fra regeringen. Det bliver jo allerede på topmødet i december, at man tager stilling til, hvilke hovedtemaer der skal være, og det gør man, uden at vi i Danmark har grundlag for at tage stilling til, hvad vi synes der skal være det vigtigste på regeringskonferencen.

Jeg har f.eks. foreslået, at man fra dansk side siger, at en sikring af miljøgarantien er et dansk hovedkrav, og fra regeringens side er der ikke taget stilling til, om man på topmødet til december skal sige, at det er et hovedkrav. Allerede her begynder jo konsekvenserne af det manglende danske forhandlingsgrundlag at gøre sig gældende, fordi vi ikke fra dansk side kommer til at deltage i formuleringen af, hvilke temaer der skal være afgørende, og det er altså allerede i december, det bliver fastlagt.

Regeringskonferencen kommer så til foråret, og der bliver ikke tid til en offentlig debat, hvis ikke regeringen kommer med et udspil nu. Derfor må jeg gentage spørgsmålet: Kommer der et udspil til december, sådan som hr. Kirk oplyste? Eller er det sådan, at man på et tidspunkt, uden at et udspil fra regeringen har været fremlagt offentligt, indgår et nationalt kompromis ovre i Statsministeriet mellem Venstre, De Konservative, regeringen og SF?

Nu er tiden jo desværre gået. Så må jeg svare på spørgsmålet om EU's udvidelse i en senere omgang.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg tager ikke blot ordet, for at hr. Keld Albrechtsen kan få mulighed for at komme igen; jeg tager også ordet, fordi jeg rent faktisk synes, det er vigtigt for Folketingets partier og for offentligheden at kende regeringens strategi, hvad angår færdiggørelsen af det danske oplæg til regeringskonferencen.

Derfor vil jeg bede udenrigsministeren om at fortælle os, om hensigten er, at regeringen kommer med sit udspil i løbet af eksempelvis december måned, altså sådan som regeringens udspil er, før det forhandles på plads med eventuelle andre partier, eller det er regeringens udgangspunkt, at når et udspil vil være færdigt i løbet af 1995, som udenrigsministeren sagde, er et sådant udspil forhandlet på plads med et flertal i Folketinget, inden det kommer ud af Statsministeriet, altså inden det kommer til offentlighedens kendskab.

Jeg synes, det er vigtigt at få fastlagt, om regeringen har valgt den ene eller den anden linje. Det, som vi selvfølgelig meget stærkt vil opfordre regeringen til, er at fremlægge dens eget forslag til en fri og åben offentlig debat, før den med et flertal i Folketinget lægger sig fast på, hvad der så bliver Danmarks endelige udspil i forbindelse med regeringskonferencen.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg synes, vi skal standse denne debat på korte bemærkninger, for sagen er jo i al sin enkelthed den, at regeringen ikke har en samlet strategi. Regeringen prøver at hitte ud af, hvad den samlede strategi skal være, og krydser fingre for, at det kan nås inden for en overskuelig fremtid. Men essensen af det svar, som udenrigsministeren har givet, og de reaktioner, som statsministeren er kommet med undervejs, er jo, at der ikke er nogen færdig strategi på nuværende tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jamen så må jeg sige til fru Anne Baastrup, at jeg ikke kan forstå, at SF kan finde det forsvarligt, at Refleksionsgruppens forhandlinger, der jo reelt aftegner, hvor regeringskonferencens politiske indhold kommer til at ligge, bliver afsluttet, uden at den danske deltager i Refleksionsgruppen har noget som helst mandat til det, der bliver aftalt, og at det skulle kunne være forsvarligt, at dagsordenen for regeringskonferencen, der jo i sig selv indeholder et vigtigt politisk valg mellem, hvilke spørgsmål der skal op, bliver fastlagt til december, uden at den danske regering har noget reelt mandat til at påvirke tingene på topmødet. Jeg kan ikke tro, at SF finder, at det er en forsvarlig fremgangsmåde.

Så skal jeg besvare det spørgsmål, ministeren stillede om, hvorfor disse forslag ikke handler om EU's udvidelse:

Vi havde jo debatten forleden i forbindelse med forslagene om associeringsaftaler, men jeg skal så gentage endnu en gang, at jeg anser udvidelsen som et påskud for det, der foreligger fra Refleksionsgruppen, og som kommer op på regeringskonferencen, nemlig en opbygning af unionsmagten.

Udvidelsen er ikke noget, som bliver reelt for mere end to landes vedkommende, nemlig Polen og Tjekkiet, og det ligger endda pænt ude

i fremtiden, og det hele er et påskud for at gennemføre alle mulige opbygninger af unionsmagten.

Derfor adskiller vi i hvert fald i Enhedslisten tingene. Vi har det ligesom hr. Thulesen Dahl. Vi stiller det spørgsmål: Vil man sikre, at disse regler ikke kommer til at gælde, før optagelsen rent faktisk finder sted? Og det spørgsmål fik vi ikke svar på fra ministerens side.

Vi er i Enhedslisten dybt bekymrede over det fundamentale problem, at vi simpelt hen ikke tror på, at ministeren har ret i, at alle disse mennesker i de østeuropæiske lande ønsker en optagelse, og vi har fundet ud af, at regeringen i Tjekkiet slet ikke har tænkt sig at spørge befolkningen ved en folkeafstemning. Og hvorfor har den ikke det? Ja, det har den ikke, fordi den tjekkiske regering ikke har tiltro til, at befolkningen ønsker en optagelse. Så enkelt er det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagenes overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslagene til folketingsbeslutning henvises til Europaudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af beslutningsforslag nr.

B 18:

Forslag til folketingsbeslutning om nej til EU-sikkerhedspolitik.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Frank Aaen (EL).
(Fremsat 24/10 95).